

УДК 336

*Куцевіл С.В.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

Прихід іноземних інвесторів на ринок банківських послуг України уже давно став темою гарячих дискусій між прихильниками та скептиками фінансової лібералізації. Кожна сторона наводила сотні доказів щодо правильності своїх міркувань. Криза дала прекрасний шанс виявити істинне обличчя іноземного банківського капіталу і відповісти на низку важливих питань. [4]

Іноземний капітал займає дедалі більше місце в банківській системі України. Підвищення його ролі в цілому позитивно впливає на розвиток банківської системи, зокрема через механізми міжбанківської конкуренції, створення якісно нового фінансово-економічного середовища, покращення фінансового та організаційного менеджменту банку. [3]

Відповідно до статті 7 Закону України «Про режим іноземного інвестування» для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності. Таким чином, банки, які належать іноземним інвесторам, мають діяти у рамках національного правового поля. Це означає, що присутність банків з іноземним капіталом у банківській системі України повинна передусім відповідати інтересам розвитку національної фінансової системи, сприяти залученню іноземних інвестицій, однак ніяк не загрожувати фінансовій безпеці нашої держави.

Традиційним показником, що виступає характеристикою участі іноземного капіталу в банківській системі країни, є наявність у статутному капіталі банку частки, яка належить нерезиденту. Вітчизняне законодавство пояснює термін

«банк з іноземним капіталом» як банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10% . [4]

Значна присутність іноземного капіталу в банківській системі України характеризується наступними перевагами та недоліками (табл. 2) [1].

Таблиця 2

Позитивні та негативні моменти іноземного банківського капіталу в Україні.

Позитивні моменти	Негативні моменти
Створення якісно нового фінансово-економічного середовища	Ускладнення банківського нагляду
Покращення фінансового та організаційного менеджменту банку	Втрата суверенітету в галузі грошово-кредитної політики
Розвиток фондового ринку (за рахунок виходу банків на вітчизняний і зарубіжні фондові ринки)	Чутливість вітчизняних банків до коливань на світових фінансових ринках
Впровадження міжнародного досвіду ведення банківської справи	Можливість захоплення іноземними банками банківського ринку України
Розширення асортименту банківських послуг та підвищення їх якості	Посилення іноземного контролю
Використання новітніх банківських технологій	Посилення нерівноправної конкуренції між національними та іноземними банками
Покращення якості обслуговування клієнтів	Підвищення ймовірності відпливу українського капіталу до зарубіжних країн

Якщо поділити всі банки за національною приналежністю їх інвесторів, то банківський ринок України є досить розконцентрованим. В Україні іноземний капітал належить інвесторам з таких країн як: Росія, Франція, Австрія, Польща, Нідерланди, Швеція та інші.

Україна займала особливе місце в інтересах австрійців. Про це свідчить той факт, що саме вони розпочали бум на ринку банківських продаж, придбавши у 2007 році другий за розмірами активів банк країни АППБ «Аваль».

Французькі інвестори в Україні володіють системним універсальним Укрсиббанком, спеціалізованим на корпоративному секторі Каліонбанком, а також дрібнішими Індексбанк та Профінбанк. Укрсиббанк, після входження в міжнародну фінансову групу BNP Paribas, відзначався агресивною політикою на секторах, які найбільше постраждали від кризи іпотечного кредитування та залучення депозитів до запитання. Займаючи третє місце в рейтингу НБУ за обсягом активів, Укрсиббанк сконцентрував на своєму балансі більше 20% усіх кредитів під заставу нерухомості [2].

Таким чином, з одного боку, проникнення іноземних банків сприяє залученню іноземних інвестицій, розширює ресурсну базу соціально-економічного розвитку, сприяє зростанню реального рівня рентабельності банківської системи, зменшенню кількості проблемних банків. З'являються нові більш дешеві та якісні банківські послуги, можливе зниження процентних ставок на депозити та кредити, можливе здешевлення кредитних ресурсів. З іншого боку, країна втрачає контроль над своєю банківською системою, власники іноземного капіталу будуть керуватися передусім власними інтересами, виникає можливість відпливу фінансових ресурсів, інтенсивнішого зростання залежності фінансової системи країни від світових економічних і політичних криз. Вища якість послуг, які надають іноземні банки, може призвести до зменшення великих підприємств, які обслуговують вітчизняні банки, що буде вести до зменшення їх прибутків, а значить, і рівня конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Коваленко О. О. Проблеми і перспективи присутності іноземного капіталу в банківській системі / Економічна правда – 2013.-№8. С. 24.
2. Котляр А. Б Іноземний капітал у банківській системі України: позитив і негатив / Экономические науки. – 2012. – № 1. – С. 26.
3. Кубах Т. Г. Переваги і недоліки іноземного капіталу у банківському секторі / Економіка. – 2013. – № 1. – С. 67.
4. Юшковець Т.М. Іноземний капітал в Україні / Банки и банковская система. – 2010. - № 6. – С.94